

Af de grunde, der er anført af Arvelovsudvalget, kan Justitsministeriet endvidere tiltræde, at der ikke er behov for at videreføre reglerne om forlodsret for børn i den gældende arvelovs kapitel 5. Lovforslaget indeholder derfor ikke regler herom.

2.3.3. Slægtninges adgang til overtagelse efter vurdering

Justitsministeriet kan tiltræde udvalgets overvejelser om udformningen af reglerne om slægtninges almindelige adgang til overtagelse af boets aktiver efter vurdering. Justitsministeriet kan endvidere tiltræde, at der medtages en regel om en arvings ret til at overtage et aktiv, der ejes i sameje med afdøde. Dog finder Justitsministeriet, at det bør præciseres i reglen, at arvings ret som udgangspunkt må vige for ægtefællens ret, når også ægtefællen ejer en andel af det samme aktiv i sameje med boet.

Der henvises til lovforslagets §§ 6-8 og bemærkningerne til disse bestemmelser.

3. Ægtefællens arveret

3.1. Gældende ret

3.1.1. Arv efter loven

Arvelovens kapitel 2 indeholder reglerne om, hvordan arven fordeles, hvis arveladeren efterlader en ægtefælle og ikke har oprettet testamente. Reglerne om ægtefællens arveret gælder også for registrerede partnere.

Hvis arveladeren ikke efterlader sig livsarvinger, arver ægtefællen hele formuen, jf. arvelovens § 7, stk. 1. Hvis arveladeren efterlader sig både ægtefælle og livsarvinger, arver ægtefællen 1/3 af det, der falder i arv efter arveladeren, og de resterende 2/3 skal deles mellem livsarvingerne efter reglerne i § 1.

3.1.2. Ægtefællens tvangsarv

Ægtefællen er tvangsarving, og halvdelen af den leegale arvelod er tvangsarv, jf. arvelovens § 25. Om retsvirkningerne af, at der er tale om tvangsarv henvises til pkt. 2.1.2. om livsarvingers tvangsarv.

Der henvises til betænkningen s. 75-76.

3.1.3. Ægtefællens udtagelsesret

Udover sin arveret har ægtefællen efter arvelovens § 7 a og § 7 b en fortrinsstilling ved skifte af boet.

Efter § 7 a har ægtefællen således ret til at udtage genstande såsom tøj, smykker m.v., som alene tjener til den pågældendes personlige brug. Det er dog en forudsætning, at genstandenes værdi ikke står i misforhold til ægtefællernes formueforhold. Den længst-

levende har endvidere ret til at udtage genstande, der er erhvervet til børnenes brug. Genstandene udtages forlods, dvs. at de ikke indgår ved beregningen af arv til ægtefællen og livsarvingerne.

Efter § 7 b, stk. 2, har den længstlevende ægtefælle endvidere ret til såkaldt suppleringsarv. Bestemmelsen indebærer, at ægtefællen altid har ret til at udtage så meget, at værdien heraf sammen med den længstlevendes boslod og eventuelle særeje udgør et beløb, der i 2006 er på 200.000 kr. Beløbet reguleres årligt. Værdien af genstande, der udtages i medfør af § 7 a, medregnes ikke i de 200.000 kr.

Visse personlige eller uoverdragelige rettigheder, der er omfattet af lov om ægteskabets retsvirkninger § 15, stk. 2, f.eks. enkepension og livrente, er uden indflydelse på længstlevendes ret efter § 7 b, stk. 2. Også andre lignende periodiske ydelser må holdes udenfor ved beregningen, f.eks. ret til egenpension samt efterindtægt i medfør af tjenestemandspensionsloven, efterløn efter funktionærloven og efterpension efter socialpensionsloven. Det samme er tilfældet med engangsbeløb efter arbejdsskadesikringsloven og engangsbeløb fra ATP. Der er i den juridiske litteratur enighed om, at erstatning for tab af forsørger også kan holdes uden for beregningen efter § 7 b, stk. 2. Det antages, at en livsforsikring eller en ulykkesforsikring, som tilkommer længstlevende uden om dødsboet, jf. forsikringsaftalelovens § 102, stk. 1, kan holdes uden for beregningen. Kapitalpensioners, ratepensioners og indekskontraktors stilling i forhold til arvelovens § 7 b, stk. 2, er usikker, og der er i den juridiske litteratur forskellige opfattelser af, om beløbene skal indgå ved beregningen.

I stedet for at anvende reglen i § 7 b, stk. 2, kan den længstlevende ægtefælle efter § 7 b, stk. 1, vælge at udtage bohave, arbejdsredskaber og løsøre i det omfang, det er nødvendigt for, at han eller hun kan opretholde hjemmet eller sit erhverv. Det er en forudsætning for at anvende reglen, at der er tale om et bo af "ringe værdi". Da reglen kun har betydning, hvor værdien af arbejdsredskaber m.v. overstiger de 200.000 kr., som kan udtages efter § 7 b, stk. 2, har reglen kun meget ringe praktisk betydning.

Der henvises til betænkningen s. 53-55.

3.1.4. Ægtefællens adgang til overtagelse efter vurdering

Efter § 24 b er den længstlevende ægtefælle berettiget til for sin bos- og arvelod at overtage aktiver, der er fælleseje i boet, til vurderingsbeløbet. Ønsker ægtefællen og en arving at overtage det samme aktiv, har ægtefællen fortrinsret. Overstiger værdien af de akti-